

Druhá veřejná soutěž programu Prostředí pro život, podprogram 3
Zadání výzkumného tématu č. 7 - Socioekonomický výzkum v oblasti ŽP

Pokud u cíle (hlavního nebo dílčího) není uveden termín dosažení stanoveného cíle nebo výsledku, platí, že nejzazší termín jejich dosažení je do 31. 12. 2026. V případě, že u daného cíle není uveden výsledek, platí pro něj výsledek druhu V_{souhrn} (souhrnná výzkumná zpráva).

Dlouhodobý cíl:

Výzkum současných a potenciálních environmentálních a socioekonomických dopadů politik v oblasti ŽP.

<i>Hlavní cíl</i>	<i>Dílčí cíle</i>
1. Environmentální a socio-ekonomické hodnocení politik v oblasti ŽP	<p>1.1. Ex-post evaluace dopadů a účinnosti věcných bloků politik (policy) souvisejících se ŽP z pohledu celospolečenských dopadů a přínosů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyhodnocení dopadů politik (regulace a další opatření) souvisejících se ŽP z pohledu celospolečenských dopadů a přínosů (socioekonomických, environmentálních). <ul style="list-style-type: none"> • Vyhodnocení míry koherence souvisejících věcných bloků regulace a dalších opatření s cíli politiky v oblasti ŽP a udržitelného rozvoje a identifikace protichůdných opatření v rámci daných bloků. • Vyhodnocení dopadů souvisejících věcných bloků regulace a dalších opatření zejména z pohledu jejich vlivu na změnu chování dotčených subjektů, materiálové a finanční toky, míry internalizace negativních externalit na životní prostředí (cenové signály) a kvantifikace stávajících celospolečenských nákladů a přínosů (zejm. ekonomických, sociálních a environmentálních). • Věcné bloky politik (rámcově): 1) mitigace změny klimatu, energetika, doprava; 2) adaptace na změnu klimatu, ochrana přírody a krajiny, zemědělství a lesnictví; 3) ochrana vod, vodohospodářství; 4) surovinová politika, oběhové hospodářství; 5) ochrana ovzduší, doprava, hospodářské politiky. • Navržení vhodného koherentního mixu opatření do budoucna, které budou porovnány skrze jejich celospolečenské náklady a přínosy (cost-benefit analýza zejm. ekonomických, sociálních a environmentálních dopadů). <p>1.2. Makroekonomický model udržitelné ekonomiky umožňující hodnocení efektivity politik, zvolených ekonomických nástrojů a predikci dopadů zvažovaných intervencí</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření odborné kapacity pro zkvalitnění hodnocení dopadů regulace. • Vytvoření makroekonomického modelu (obecné rovnováhy) zahrnujícího kromě standardních ekonomických a regulatorních vazeb a standardních tržních cenových signálů také stínové ceny zahrnující negativní externalitu (vč. ekosystémových služeb). Model mj. musí umožnit predikovat celospolečenské dopady variantních návrhů politik. • Ověření modelu skrze hodnocení dopadů vybrané současné politiky (ve verzi standardního modelu, ve verzi modelu odrážejícího negativní externalitu a vytvoření tzv. baseline referenčního scénáře vývoje). <p>1.3. Hodnocení efektivity dotační politiky a jejího souladu s cíli politiky v oblasti ŽP a udržitelného rozvoje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hodnocení efektivity dotační politiky a jejího souladu s cíli politiky v oblasti ŽP a udržitelného rozvoje, vč. socioekonomických dopadů a dopadů na kvalitu života. Ve srovnání s vývojem dle tzv. „baseline verze“ (předpokládaný vývoj bez provedení intervence). • Zpracování metod a postupů pro vyhodnocování socioekonomického přínosu dotovaných projektů v oblasti ochrany přírody a krajiny a EVVO a environmentálního poradenství. Pilotní ověření na projektech podporovaných v rámci dotačního programu MŽP na podporu projektů NNO. <p>1.4 Hodnocení efektivity dobrovolných nástrojů (EVVO, environmentální značení, dobrovolné dohody, MA21 apod.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Návrh systému měřitelných indikátorů, jejich sledování a průběžná publikace výsledků. • Vyhodnocení dopadů dobrovolných nástrojů jako motivačního nástroje včetně jejich účinnosti v kombinaci s ostatními nástroji v ochraně životního prostředí (ekonomické, regulační, apod.). • Výzkum potenciálu rozvoje dobrovolnictví v ochraně životního prostředí v ČR, socioekonomické dopady a přínosy dobrovolnictví v ochraně životního prostředí.
2. Rozvoj a aplikace foresightových metod v oblasti ŽP	<p>2.1. Zpracování scénářů vývoje životního prostředí ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zpracování variantních scénářů vývoje životního prostředí ČR, resp. jednotlivých oblastí ŽP do roku 2050 a dále. <p>2.2. Podpora zavedení a rozvoje foresightových metod do strategického plánování v oblasti ŽP</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření odborné kapacity pro využití foresightových metod (např. Delphi, Forecasting, Backcasting, Scenario building ad.) v rámci přípravy a aktualizace strategických materiálů v oblasti ŽP. • Návrh systému pro skenování horizontu a monitoring slabých signálů v oblasti ŽP a jeho ověření.
3. Včlenění tématu postojů a chování	3.1. Výzkum využití behaviorálních přístupů v hodnocení účinnosti a ve způsobech komunikace environmentálních politik

veřejnosti do procesu tvorby politik	<ul style="list-style-type: none"> • Experimentální testování a hodnocení účinnosti nástrojů environmentálních politik vybraných témat (např. odpady, snižování emisí, navýšení poplatků, ochrana stanovišť). Provéřit, jak nástroje a jejich smysl chápou příjemci politik, jak na ně reagují a jaký to má vliv na účinnost těchto politik. • Experimentální testování způsobu komunikace veřejné správy s širokou veřejností o komplexních tématech (např. adaptace na změnu klimatu, udržitelného rozvoje).
	<p>3.2. Dlouhodobý výzkum v oblasti postojů veřejnosti k životnímu prostředí a k udržitelnému rozvoji</p> <ul style="list-style-type: none"> • Průběžná reprezentativní sociologická šetření, které kontinuálně sledují vývoj veřejného mínění v klíčových environmentálních tématech. • Identifikace a analýza skrytých vazeb mezi faktory ovlivňujícími environmentální postoje a chování